

CALEA MĂNTUIIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

EDITORIAL

Teologia icoanei - teologia chipului lui Hristos amprentat în sfinți (II)

Crearea omului după chipul lui Dumnezeu și chemarea la asemănarea cu prototipul

Adam, primul om, a fost creat după chipul lui Dumnezeu și chemat spre asemănarea cu El (Facere 1, 26-27). Iisus Hristos ca om este „chipul Dumnezeului Celui nevăzut” („Acesta este chipul lui Dumnezeu celui nevăzut, mai întâi născut decât toată făptura” - Coloseni 1, 15; „Hristos, Care este chipul lui Dumnezeu” - II Corinteni 4, 4; „Care, Dumnezeu fiind în chip, n-a socotit o știrbire a fi El întocmai cu Dumnezeu” - Filipeni 2, 6), „strălucirea slavei și chipul ființei” lui Dumnezeu („Care, fiind strălucirea slavei și chipul ființei Lui și Care ține toate cu cuvântul puterii Sale” - Evrei 1, 3). În El s-a arătat trupește toată plinătatea dumnezeirii „Căci întru El locuiește, trupește, toată plinătatea Dumnezeirii” (Coloseni 2, 9). Omul fiind creat de Fiul lui Dumnezeu („Toate prin El s-au făcut; și fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut” - Ioan 1, 3), iar Fiul întrupat fiind chipul lui Dumnezeu, înseamnă că omul este creat după chipul chipului lui Dumnezeu.

Observăm că icoana are un fundament biblic în crearea omului după chipul lui Dumnezeu, ceea ce dovedește o anumită conformitate între divin și omenească. „Dumnezeu poate să Se privească în firea omenească și să Se reflecte ca într-o oglindă, căci omul este după chipul Său. Dumnezeu vorbește graiul omenească. El are și chipul omenească. Desigur cea mai desăvârșită icoană a lui Dumnezeu este omul: în timpul liturghiei, preotul tămâiază pe credincioși în aceeași măsură ca și icoanele, pentru că Biserica cinstește chipul lui Dumnezeu în oameni” (Paul EVDOKIMOV, *Ortodoxia*, Trad. de Dr. Irineu Ioan Popa, Arhiepiscopul vicar, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1996, p. 237).

De aceea, se poate vorbi despre o adevărată teologie a icoanei ca teologie a chipului lui Hristos amprentat în sfinți. Și aici coborâm de la teologia chipului lui Dumnezeu din om, ca dat ființial, la chipul ca față a omului. Părintele Dumitru Stăniloae, consultând opera lui Olivier Clément a atras atenția asupra tainei revelate de față umană, care descoperă duhul omului. O față luminoasă trădează ancorarea în infinitatea mângâietoare a lui Dumnezeu, iar

dacă e întunecată și tristă, înseamnă că e înspăimântată de golul infinit ce se cascadează înaintea conștiinței umane (Olivier CLÉMENT, *Le visage interieur*, Éditions Stock, Paris, 1978, cf. Dumitru STĂNILOAE, *Spiritualitate și comuniune în Liturgia ortodoxă*, Ediția a II-a, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2004, p. 93). Despre semnificația feței vorbește și Vechiul Testament, când spune că fața lui Moise era atât de strălucitoare că evreii nu puteau privi la ea și de aceea trebuia să o acopere cu un zăbranic care ascundea parțial strălucirea ei. Odată cu întruparea Logosului, zăbranicul a dispărut deoarece deși desăvârșită, revelarea lui Dumnezeu în Hristos s-a realizat chenotic, prin micșorarea slavei ce strălucea pe fața Lui. Dumnezeu care se autorevela nu a venit să ne înspăimânte, căci apropierea Sa maximă de noi era o apropiere în iubire desăvârșită, și tocmai de aceea, cu respectarea specificității ființei umane. „Acest mod de a păstra conștiința perpetuării prezenței Domnului între noi cu fața Sa umană, din planul Său invizibil, ni l-a lăsat Dumnezeu prin icoana Sa” (D. STĂNILOAE, *Spiritualitate și comuniune în Liturgia ortodoxă*, Editura IBMBOR, București, 2004, p. 95).

Dar fața omenească este mijlocul comunicării între oameni, omul nefiind destinat izolării individualiste. De aici identitatea de rol între față și cuvânt, ambele destinate comunicării, în baza calității omului de persoană. În față și cuvintele fiecăruia se păstrează urmele și vibrațiile sentimentelor produse de alții sau ale sentimentelor nutrite și exprimate față de alții. Omul este o ființă interpersonală. Fața este proiecția inevitabilă a insului spre ceilalți. De aceea a luat Fiul lui Dumnezeu față omenească, arătând interesul față de noi. Dacă a luat față omenească cu scopul de a comunica prin ea experiența vieții dumnezeiești, trăită de El, fraților Săi în umanitate, de ce nu ar menține această comunicare cu noi prin față Sa, prin chipul Său în continuare? Dacă comunicarea prin cuvânt continuă prin citirea și predicarea Scripturilor, de ce nu ar voi ca această comunicare să se facă în continuare și prin față, prin icoana Sa?

Continuare în pagina 2

Pr. Caius CUȚARU

PREDICA

Unitatea în credință și rugăciune

Duminica a VII-a după Paști (a Sfinților Părinți de la Sinodul I ecumenic)

„În vremea aceea, ridicându-și ochii Săi către cer, Iisus a zis: Părinte, a venit ceasul! Preaslăvește pe Fiul Tău, ca și Fiul să Te preaslăvească. Precum l-ai dat stăpânire peste tot trupul, ca să dea viață veșnică tuturor acelor pe care Tu i-ai dat Lui. Și aceasta este viața veșnică: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos pe Care l-ai trimis. Eu Te-am preaslăvit pe Tine pe pământ; lucrul pe care Mi l-ai dat să-l fac, l-am săvârșit. Și acum, preaslăvește-Mă Tu, Părinte, la Tine însuși, cu slava pe care am avut-o la Tine, mai înainte de a fi lumea. Arătat-am numele Tău oamenilor pe care Mi i-ai dat Mie din lume. Ai Tăi erau și Mie Mi i-ai dat și cuvântul Tău l-au păzit. Acum au cunoscut că toate câte Mi-ai dat sunt de la Tine; Pentru că cuvintele pe care Mi le-ai dat le-am dat lor, iar ei le-au primit și au cunoscut cu adevărat că de la Tine am ieșit, și au crezut că Tu M-ai trimis. Eu pentru aceștia Mă rog; nu pentru lume Mă rog, ci pentru cei pe care Mi i-ai dat, că ai Tăi sunt. Și toate ale Mele sunt ale Tale, și ale Tale sunt ale Mele și M-am preaslăvit întru ei. Și Eu nu mai sunt în lume, iar ei în lume sunt și Eu vin la Tine. Părinte Sfinte, păzește-i în numele Tău, în care Mi i-ai dat, ca să fie una precum suntem și Noi. Când eram cu ei în lume, Eu îi păzeam în numele Tău, pe cei ce Mi i-ai dat; și i-am păzit și n-a pierit nici unul dintre ei, decât fiul pierzării, ca să se împlinească Scriptura. Iar acum, vin la Tine și acestea le grăiesc în lume, ca să fie deplină bucuria Mea în ei.” (Ioan 17, 1-13)

În această duminică întreaga Biserică, face pomenirea celor 318 Sfinți Părinți, care au participat la Sinodul I ecumenic de la Niceea, în anul 325. Pericopa evanghelică de astăzi este un fragment din ceea ce numim Rugăciunea arhierescă rostită de Mântuitorul Hristos înaintea ucenicilor Săi, înainte de pătimirile Sale. Vedem din această pericopă evanghelică că Însuși Mântuitorul S-a rugat Tatălui iar prin cuprinsul acestei rugăciuni a făcut descoperiri cu caracter dogmatic privind Sfânta Treime, raporturile Sale cu Tatăl, reflectarea acestor raporturi în structura și lucrarea Bisericii, cu privire la chenoză și răscumpărare în general. „Și aceasta este viața veșnică: Să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos pe Care l-ai trimis” (v. 3). Vedem în acest text, legătura între rugăciune și cunoașterea lui Dumnezeu. Această cunoaștere este legată de nevoia mântuirii, iar mântuirea sufletului este scopul vieții noastre. Trebuie să-L cunoaștem pe Dumnezeu și prin trăirea noastră plină de virtute. Mântuitorul a spus „Fericiți cei curați cu inima că aceia vor vedea pe Dumnezeu” (Matei 5,8). Dumnezeu Se descoperă pe Sine celui care are inima curată și îl caută pe El cu credință. „Eu Te-am preaslăvit pe Tine pe pământ; lucrul pe care Mi l-ai dat să-l fac, l-am săvârșit” (v. 4).

Lucrarea cea mai de seamă a omului

este să-L preaslăvească pe Dumnezeu. Sfântul Nectarie spune: „Faptul de a-L cunoaște pe Dumnezeu și de a-ți împlini îndatoririle față de El este cea dintâi dintre virtuți. Cel ce a dobândit această virtute îl mărturisește pe Dumnezeu drept Creator, Făcător și Ziditor al întregii lumi. Simte că pentru aceasta a fost plăsmuit și în acest scop a fost făcut ca ființă spirituală și liberă. O voce interioară îl îndeamnă să dea laudă și slavă lui Dumnezeu. Își simte sufletul atras de dumnezeire și în inima lui se adâncește sentimentul iubirii față de El. O voce tainică, îi spune că menirea lui este să-L cunoască pe Dumnezeu, să se asemene cu El, să-L laude și să-I mulțumească” (Sfântul Nectarie din Eghina, *Cunoaște-te pe tine însuși sau despre virtute*, trad. de Gabriel Mândrilă, Editura Sophia, București, 2012, p. 71). Atunci S-a rugat pentru Sine și pentru ucenicii Săi zicând: „Părinte Sfinte, întru numele Tău păzește-i pe cei pe care Mi i-ai dat, ca ei să fie una, așa cum suntem Noi” (Ioan 17, 11), continuând apoi să Se roage pentru toți aceia care vor crede în El: „Dar nu numai pentru ei Mă rog, ci și pentru cei ce prin cuvântul lor vor crede în Mine” (Ioan 17, 20).

Ambițiile și patimile omenești au dus adeseori la dezbinări și la fărâmițarea unității noii Biserici creștine, care au început chiar din veacul apostolic.

Continuare în pagina 2

Pr. Ioan LAZĂR

Din sumar

- Curs festiv la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad pagina 3
- Pe toate le pot în Hristos, Cel care mă întărește pagina 3
- Știri pagina 4

Unitatea în credință și rugăciune

Urmare din pagina 1

Sfântul Apostol Pavel a prevenit pe preoții din Efes de primejdiile care se vor abate asupra comunității de acolo, prin cuvintele: „Vor intra între voi lupi înverșunați care nu vor cruța turma; și dintre voi înșivă se vor ridica bărbați grăind lucruri sucite, ca să-i tragă după ei pe ucenici” (Fapte 20, 30).

După anul 313, când împăratul Constantin cel Mare a dat libertate Bisericii prin cunoscutul său Edict de la Mediolanum (azi Milano), un preot, pe nume Arie din Alexandria Egiptului, învăța că Domnul nostru Iisus Hristos, nu este Dumnezeu adevărat ci ar fi doar cea mai aleasă creatură a lui Dumnezeu Tatăl. Prin aceasta, negând însăși dumnezeirea Mântuitorului Hristos. Această învățătura greșită a început să se răspândească tot mai mult, provocând multă tulburare în rândul credincioșilor și amenințând însăși unitatea Bisericii. Pentru restabilirea adevărului și a păcii în Biserică, împăratul Constantin cel Mare a convocat primul Sinod ecumenic, adică adunarea tuturor episcopilor din Biserică, în orașul Niceea, nu departe de Constantinopol. Au fost prezenți 318 Sfinți Părinți, episcopi din întregul Imperiu roman, inclusiv reprezentanți ai papei. Aceștia au condamnat erezia lui Arie

și au formulat primele șapte articole din Simbolul de credință sau Crezul pe care îl rostim și noi la fiecare Sfântă Liturghie, celelalte cinci articole vor fi formulate la al doilea Sinod ecumenic din anul 381.

Articolele formulate la Niceea priveau mai cu seamă dumnezeirea sau divinitatea Fiului, exprimată limpede în articolul 2: „Cred... întru unul Domn Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul-Născut, Care din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii: Lumină din lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, iar nu făcut, Cel de o ființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut”. Despre acestea imnele acestei Duminici mărturisesc: „Pomenirea cea din fiecare an a purtătorilor de Dumnezeu Părinți, adunați din toată lumea în strălucita cetate a Niceei, adunarea drept-credincioșilor bine cinstitori, cu credință astăzi să o prăznuim. Căci aceștia au nimicit cu bună gândire învățătura cea nelegiuită a ticălosului Arie și l-au alungat sobornicește din Biserică a toată lumea; și au învățat pe toți să mărturisească lămurit că Fiul lui Dumnezeu este de o ființă cu Tatăl, împreună veșnic și mai înainte de veci, lăsând în scris aceasta, cu grijă și cu evlavie, în Simbolul credinței. Pentru aceasta și noi, următori dumnezeieștilor

lor învățături, crezând cu tărie, ne închinăm Tatălui și Fiului și Duhului Sfânt, Treimii celei de o ființă, întru o Dumnezeire” (Penticostarul, Duminica Sfinților Părinți, la Vecernia Mare, la Stihovă, 5, p. 277).

Marea greșală a arienilor, consta în faptul că prin negarea dumnezeirii Fiului, nega puterea Lui de mântuire a omenirii. Căci dacă Fiul era creat, nu putea mântui creatura. Numai ca Dumnezeu, Fiul este și Mântuitor! Tainele dumnezeiești nu pot fi judecate cu raționamente simple, omenești, numai o rațiune luminată, înduhovnicită, se poate apropia să cunoască, fără a greși, cele despre Dumnezeu. În această privință Sfântul Apostol Pavel grăiește: „Omul trupesc nu primește cele ale Duhului lui Dumnezeu, căci pentru el sunt nebunie și nu poate să le înțeleagă, fiindcă ele se judecă duhovnicește... Dar omul duhovnicesc toate le judecă” (I Cor. 2, 14-15). Le judecă, în sensul că e capabil să gândească drept, cu discernământ, s-au dreaptă-socotință. Sfânta Evanghelie din această Duminică ne îndeamnă la unitate, la unitatea pe care au dorit-o cei 318 Sfinții Părinți participanți la lucrările primului Sinod ecumenic. În Epistola pe care Sfântul Apostol Pavel o adresa credincioșilor din Efes, el îi

îndemna așa: „Străduiți-vă să păstrați unitatea duhului întru legătura păcii. Un singur Trup (al Bisericii) și un singur Duh, așa cum ați fost chemați la o singură nădejde a chemării voastre; un singur Domn, o singură credință, un singur botez, un singur Dumnezeu și Tatăl al tuturor, Care este peste toți și prin toți și întru toți” (Efeseni 4, 3-6). Despre aceasta un imn spune: „Propovăduirea Apostolilor și dogmele Părinților au întărit Bisericii o singură credință; care purtând haina adevărului, cea țesută din Teologia cea de sus, drept învățată și slăvește taina cea mare a dreptei cinstiri de Dumnezeu” (Penticostarul, Duminica Sfinților Părinți, la Canoane, Condac, p. 286). Este de datoră noastră să-i cinstim pe cei 318 Sfinți Părinți de la Sinodul I, precum spune și cântarea „Să lăudăm astăzi pe trâmbișele cele tainice ale Duhului, pe purtătorii de Dumnezeu Părinți, pe cei ce au cântat în mijlocul Bisericii cântare armonioasă de Teologie, pe Treimea cea una, neschimbată după ființă și după Dumnezeire, pe biruatorii lui Arie și pe apărătorii ortodocșilor, care se roagă pururea Domnului, să se miluiască sufletele noastre.” (Penticostarul, Duminica Sfinților Părinți, la Vecernia Mare, Stihirile Sfinților Părinți, 5, p. 275).

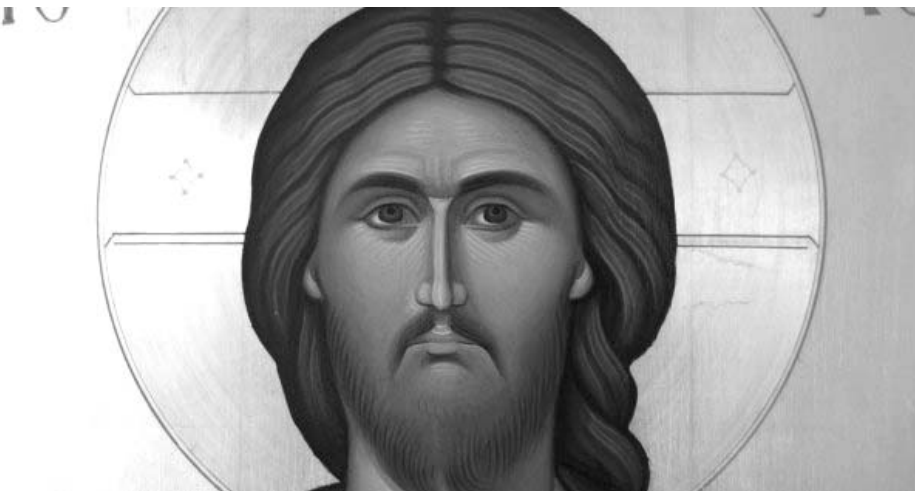
Amin!

Teologia icoanei - teologia chipului lui Hristos amprentat în sfinți

Urmare din pagina 1

Dacă prin cuvântul lui Hristos sau despre Hristos, rostit acum două mii de ani, dar repetat acum pentru mine, se stabilește o legătură între mine și El, de ce nu s-ar putea stabili o legătură între mine și Hristos prin icoana Lui, care este un cuvânt plasticizat, ce cuprinde întreaga lui Persoană? (D. STĂNILOAE, *Spiritualitate și comuniune în Liturgia ortodoxă*, p. 102. Sfântul Teodor Studitul arată că „nu e greșit a zice că Hristos și icoana Lui există împreună”, *Antirrh. adv. iconomachos*, în PG 99, 429 A, cf. D. STĂNILOAE, *Spiritualitate și comuniune în Liturgia ortodoxă*, p. 103. Potrivit lui, chipul și prototipul sunt împreună, chiar dacă nu face confuzie între cele două.) El vrea ca fața pe care a asumat-o să continue a fi cu noi prin icoană și după înălțarea Sa la cer, ca fața Lui să continue să ne vorbească despre El (D. STĂNILOAE, *Spiritualitate și comuniune în Liturgia ortodoxă*, pp. 97-98). De aceea, când credinciosul se roagă în fața icoanei, nu se roagă ei, ci lui Hristos; privind la ea, privirea lui se îndreaptă spiritual spre Hristos. În acest sens, definiția Sinodului VII ecumenic afirmă că închinarea acordată icoanei „trece”, „urcă” la persoana reprezentată sau la prototip, la modelul viu al ei. În închinarea care este o „închinare relativă”, icoana este uitată, credinciosul trăind propriu-zis relația cu prototipul.

Dacă Hristos cere credincioșilor să imprime în ei chipul Lui, sau să se facă după chipul Lui, cum ar reuși aceasta dacă n-ar avea decât cuvintele Lui? Icoana lui Hristos în Ortodoxie nu a fost doar o icoană hristologică, ci și una pnevmatologică, Hristos fiind plin de Duhul Sfânt și acest Duh li L-a dăruit și L-au văzut ca putere formatoare în direcția sfințeniei. Pictorii de talent, la care se adaugă o viețuire creștină

autentică, pot da expresie pnevmaticității prezenței dumnezeirii lui Hristos.

Dacă este adevărat că credința se naște în om prin auz, după cum le spunea Sfântul Apostol Pavel romanilor: „cum vor chema numele Aceluia în Care încă n-au crezut? Și cum vor crede în Acela de Care n-au auzit? Și cum vor auzi, fără propovăduitor?... Prin urmare, credința este din auzire, iar auzirea prin cuvântul lui Hristos” (Romani 10, 14, 17), tot la fel de adevărat este că la cunoașterea lui Dumnezeu ajungem și prin vedere, după cum aflăm din cuvintele evanghelistului Ioan: „Și i-a zis Natanael: Din Nazaret poate fi ceva bun? Filip i-a zis: Vino și vezi” (Ioan 1, 46).

Întruparea (înomenirea) Fiului lui Dumnezeu

Fundamentul biblic și teologic pentru posibilitatea pictării chipurilor Mântuitorului, Maicii Domnului, ale îngerilor și sfinților îl reprezintă dogma întrupării, a înomenirii Fiului lui Dumnezeu, după cuvintele Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan: „La început era Cuvântul și Cuvântul era la Dumnezeu și Dumnezeu era Cuvântul. Acesta era întru început la Dumnezeu... Și Cuvântul S-a făcut trup și S-a sălășluit între noi și am văzut slava

Lui, slavă ca a Unuia-Născut din Tatăl, plin de har și de adevăr” (Ioan 1, 1-2, 14). Deci, întruparea Logosului divin în Persoana istorică al Mântuitorului Iisus Hristos constituie fundamentul dogmatic al icoanei care-L înfățișează pe Dumnezeu sub forma persoanei lui Hristos, Dumnezeu adevărat și om adevărat.

Posibilitatea transfigurării materiei

Biserica venerază icoanele datorită faptului că „Dumnezeu S-a făcut om pentru ca omul să se îndumnezeiască” - după cum spunea Sfântul Atanasie cel Mare, pentru că omul, suflet și trup, poate fi sfințit prin puterea Duhului Sfânt. Învățătura ortodoxă despre sfințirea și transfigurarea omului în Hristos, prin Duhul Sfânt, reprezintă adevărul care particularizează spiritualitatea ortodoxă față de toate celelalte afirmații doctrinare și curente spirituale ale diferitelor confesiuni creștine. Această transfigurare care începe din lumea aceasta și se va desăvârși în eshaton este anunțată de schimbarea fațată a Mântuitorului pe Muntele Tabor, când, după cuvântul Evangheliei, „a strălucit fața Lui ca soarele, iar veșmintele Lui s-au făcut albe ca lumina” (Matei 17, 2) și este confirmată de arătările Domnu-

lui de după Înviere. Spre această stare deiformă suntem chemați fiecare dintre noi, după spusele evanghelistului Matei: „Atunci cei drepti vor străluci ca soarele în împărăția Tatălui lor” (Matei 13, 43). Materia transfigurată este materia care poartă în ea pecetea Duhului lui Dumnezeu prin energiile divine care o pătrund în permanență și o preschimbă din interior.

Icoana ne oferă imaginea veacului viitor

Icoana prezintă imaginea veacului viitor, în care omul și creația vor fi transfigurate pe deplin, icoana prezintă în culori destinul omului, asemănarea cu Dumnezeu. În felul acesta, „departe de orice naturism, icoana nu-l reprezintă pe om așa cum este, ci așa cum trebuie să fie, în Împărăția lui Dumnezeu. Chipul nu mai este cel al naturii afectate de păcat, ci al naturii deificate. Corpul apare prelungit peste măsură și devine o flacără care poartă chipul «extatic» al persoanei. Organele de simț sunt interiorizate (urechile, gura, nasul) pentru că simțurile tac în acest extaz al persoanei. Fruntea e dilatată de cunoașterea lumii divine, de chipul lui Dumnezeu ajuns la asemănare, gâtul este «gonflat» de Suflul dător de viață, iar chipul devine tot «ochi» și în privire e prezentă întreaga ființă a omului” (D. POPESCU, *Teologie și cultură*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1993, p. 60).

Prin aceste voite deformări pictorul încearcă să transpună grafic, vizual o realitate spirituală, trecerea de la vizibilul sfântului la invizibilul Duhului lucrător în sfânt, de la Hristosul Cel văzut prin firea Sa omenească, la nevăzutul dumnezeirii Sale. De aceea, teologia icoanei este o teologie a chipului îndumnezeit, o fereastră deschisă spre eternitate.

Curs festiv la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad

A XXIII-a promoție a Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad

Absolvenții celei de-a XXIII-a promoție a Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din cadrul Universității „Aurel Vlaicu” Arad și-au încheiat parcursul studiilor universitare de licență, prin festivitatea emoționantă a îndătinatului curs festiv, desfășurat cu binecuvântarea și în prezența Înaltpreasfințitului Arhiepiscop dr. Timotei Sevcicu în ziua de 15 mai 2017.

Deschiderea festivităților a început cu Sfânta Liturghie oficiată în capela facultății de către un sobor de preoți profesori ai Facultății, în frunte cu PC Părinte Ioan Lazăr, duhovnicul Facultății, răspunsurile liturgice fiind date de către absolvenți.

După slujbă, programul a continuat în Aula Magna, în prezența invitaților, a absolvenților, studenților facultății, precum și a unei asistențe formate din părinți, prieteni și apropiați ai sărbătorii. În prezidiu s-au aflat: ÎPS Dr. Timotei Sevcicu, Arhiepiscop al Aradului, Prof. Univ. Dr. Ramona Lile, Rectorul Universității „Aurel Vlaicu” din Arad, PC Pr. Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultății de Teologie, PC Pr. Conf. Univ. Dr. Caius Cuțaru, Directorul de Departament al Facultății și PC Diac. Prof. Călin Teuca, Directorul Seminarului Teologic Ortodox din Arad. Fiecare dintre personalitățile invitate au prezentat, apoi, câteva cuvinte de salut și scurte îndemnuri adresate absolvenților.

Festivitatea a debutat prin cuvântul PC Părinte Prof. Univ. Dr. Cristinel Ioja, Decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Arad, care a făcut la început o scurtă incursiune istorică în ceea ce privește instituția de învățământ

teologic din urbea noastră. În continuare, Sfinția sa a arătat că orice student este chemat la mărturisirea lui Hristos în lumea contemporană și că profesorii Facultății i-au pregătit pe tinerii teologi pentru mărturisirea lui Hristos din interiorul tradiției noastre ortodoxe. Părintele decan a adresat mulțumiri Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop Dr. Timotei Sevcicu, care sprijină și încurajează Facultatea de Teologie, precum și doamnei Rector al Universității „Aurel Vlaicu”, Prof. Univ. Dr. Ramona Lile, pentru prezența la acest eveniment academic. La sfârșitul cuvântului său, Părintele decan le-a adresat studenților următorul îndemn: „Rămâneți zidiți pe temelia Hristos, urcați în sfințenia Lui, rămâneți zidiți pe Sfintele Taine, promovați dialogul, rămâneți deschiși valorii Bisericii și umanității, și pentru totdeauna fiți slujitori ai lui Hristos”.

Cursul festiv a fost susținut de PC Părinte Ioan Lazăr, îndrumătorul de an al absolvenților, tema aleasă de sfinția sa fiind, Sfințenia preoției, conturând profilul ascetic, chiar mistic al slujirii preoțești, accentuând puterea rugăciunii

dar și a nevoiței în viața preotului, ca model pentru păstoriții săi. Școala de teologie are misiunea nu doar de a educa, de a informa, ci mai ales de a forma, de a modela caracterele morale ale tinerilor care vin să învețe și să se formeze pe băncile ei. Școala de teologie are misiunea de a educa viitorii slujitori ai Bisericii, viitorii profesori de religie. De aici sarcina majoră a școlii de teologie de a educa și forma deopotrivă. Toate gândurile transmise au fost ilustrate prin texte patristice bine alese din opera Sf. Ioan Gură de Aur, a Sf. Macarie Egipteanul, Proloage și Patericul Egiptean.

Rectorul Universității arădene a arătat în cuvântul său următoarele: „Voi sunteți cei ce trebuie să ne învățați pe noi să fim mai buni. Dumnezeu v-a dat această menire; pe El nu trebuie să-L dezamăgiți, în primul rând. Să nu vă uitați slujirea la care ați fost chemați. Aveți aici dascăli de a căror valoare trebuie să fiți conștienți. Fiți ambasadorii Universității noastre...”

Directorul Seminarului Teologic arădean a vorbit despre mărturisirea lui Hristos la care sunt chemați tinerii teolo-

gi, transmițând un cuvânt de apreciere și de felicitare din partea profesorilor și elevilor Seminarului din Arad.

A urmat citirea mesajului de felicitare din partea domnului Iustin Cionca, Președintele Consiliului Județean Arad.

Din partea absolvenților a vorbit studentul Florin Avram, care a mulțumit ÎPS Dr. Timotei, Rectorului Universității, conducerii Facultății de Teologie, precum și corpului profesoral pentru întreg sprijinul acordat în formarea și devenirea lor.

Studentul Alin Ciotea, din anul III, i-a felicitat din partea studenților Facultății, pe absolvenți, adresându-le îndemnul Mântuitorului: „Să fiți sarea pământului și lumina lumii”, dorindu-le să aibă parte de sănătate și o cale luminoasă în viață.

A urmat momentul festiv al „predării cheii” din partea reprezentantului absolvenților, către colegii lor mai mici, din anul III.

Pr. Conf. Univ. Dr. Caius Cuțaru, directorul de Departament al Facultății, a dat citire catalogului, absolvenții primind câte un trandafir și o diplomă de onoare.

Festivitatea s-a încheiat prin cuvântul de binecuvântare și felicitare a absolvenților, adresat de către Întâistătătorul eparhiei arădene, ÎPS Dr. Timotei Sevcicu, care a arătat că „nu învățăm pentru școală, ci pentru viață; dumneavoastră, iubiți absolvenți v-ați pregătit pentru o misiune sfântă, și astăzi ați primit atâtea sfaturi, nu ca și cum ați fi la sfârșitul școlii, ci ca la începutul misiunii voastre sfinte”.

„La mulți ani!” și intonarea imnului arhieresc, au încheiat această sărbătoare de suflet de la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” din Arad.

Pe toate le pot în Hristos, Cel care mă întărește

Dezlegarea misterului lucrării nucleare după scindarea atomului ne-a dat posibilități uimitoare pentru mari cuceriri tehnologice și științifice. Sunt puterile înfricoșătoare care s-au descătușat în lăuntrul tainei nucleului atomului. Însă, evenimentul acesta atât de uimitor este incontestabil cu mult mai mic față de lucrarea dumnezeiască nesfârșită, care există și se revărsa din Persoana teandrică a lui Hristos. Acesta este în mod continuu Ființa dinamică, apocaliptică,

nețărmită, **Scânteia dumnezeirii**. El descătușează puterile Sale negrăite, neistovite în toate direcțiile. La El nimic nu este cu neputință. Prin Cuvântul Său toate s-au făcut și pot să renască, deoarece lumea voiește acest lucru.

Se bucură în mod special să renască, să se prefacă și să se sălășluiască în existența omenească cea „după Chipul Său”, pe care a creat-o El Însuși, cu scopul să ajungă la „asemănarea cu El”. De ajuns ne-am rătăcit, înșelați de forțele

viclene, este timpul să alergăm la adevărul dumnezeiesc, la puterea lui Iisus. Și este cert că **vom striga** și noi împreună cu „vasul cel ales”, cu Dumnezeiescul Pavel și cu zecile de mii de credincioși: *Pe toate le pot în Hristos, Cel care mă întărește!*, pentru că **Hristos este Dumnezeu**.

Astăzi nu ne lipsesc artele și științele, ci ne lipsește din viață Hristos. Am rămas fără Hristos, fără păstor, dar dacă Îl căutăm, este gata să vină să locuiască cu noi, să renască întreaga noastră existență. Este de ajuns să-L căutăm în mod adevărat în Evanghelie, în Biserică, în **Tainele Sale dumnezeiești**. Nu abstract, platonice, ideologic, ci adevărat. Desigur, aceasta necesită curățire interioară, nevoiță, rugăciune, studiu și punerea în practică a cuvântului Său. Hristos și Evanghelia

Sa nu sunt o explicare oarecare despre viață, ci însăși viața noastră.

Vă urez din tot sufletul ca toți să trăim în Harul Lui, cât mai adânc cu putință, în **Hristos** și în **Evanghelia Sa**. Hristos nu moare niciodată, cu cât ne apropiem, cu atât Îl experiem mai mult.

(Arhimandritul Timotei Kilifis, *Hristos, Mântuitorul nostru*, Editura Egumenița, 2007, pp. 142-143)

ȘTIRI

Concurs și simpozion internațional „Tradiție și mărturisire prin culoare și trăire”

Luni, 22 mai 2017, la Seminarul Teologic Ortodox din Arad, s-a desfășurat a IX-a ediție a Concursului și simpozionului internațional de creație literară, creație plastică și artă fotografică Tradiție și mărturisire prin culoare și trăire, întrucât Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a proclamat anul 2017 ca Anul omagial al iconarilor și pictorilor bisericești și Anul comemorativ Justinian Patriarhul și al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului în Patriarhia Română.

Slujba de Te-Deum a fost oficiată în prezența Înalt Preasfințitului Părinte Arhiepiscop dr. Timotei Sevcicu, arhiepiscop al Aradului, de Înalt Preacuviosul Părinte dr. Iustin Popovici, diac. prof. Călin Teuca, pr. prof. Pompiliu Gavra, pr. prof. Codin Șimonca-Oprița și arhid. asist. univ. drd. Tiberiu Ardelean.

Manifestările în plen ale simpozionului au debutat cu mărturiile d-lui avocat Ciobâncan Vasile, d-lui prof. Cioroboiu Radu și d-lui medic Vasile Aciocărlănoaie, foști deținuți politici din cadrul din cadrul Asociației Foștilor Deținuți Politici din România, filiala Arad, moderați de d-na prof.dr. Diana Șimonca-Oprița. În același timp, s-a desfășurat un atelier de pictură pe sticlă, coordonat de d-nele prof. Mirela Bugariu și Beatrice Nicolau, la care au participat 12 elevi de la Șc. Gimn. Vladimirescu, Șc. Gimn. Dr Ioan Danicico Semailac, Șc.Gimn. Caius Iacob Arad, Colegiul de Arte Sabin Drăgoi Arad, Colegiul Naț. Preparandia Dimitrie Țichindeal Arad și Colegiul Naț. Vasile Goldiș Arad.

Dezbaterea în plen a lucrărilor s-a desfășurat în prezența invitaților: d-na prof.dr. Anca Stoenescu, inspector școlar general adjunct la ISJ Arad, arhid.prof. Florin Sirca, inspector școlar pentru Management instituțional și Religie, pr.prof.univ.dr.Cristinel Ioja, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității Aurel Vlaicu din Arad, d-na prof. Eugenia Groșan, director al Colegiului Național Elena Ghiba Birta Arad, prof. Viorel Binchiciu, pr. Mircea Bupte de la Parohia Ortodoxă Micălaca Veche II Arad și părintele protodiacon Iov Orădan. Astfel, d-na prof. dr. Diana Șimonca-Oprița și pr. prof. Codin Șimonca-Oprița și-au prezentat lucrările: Textul-palimpsest și neliniștile creatoare. Jurnalul Fericirii de Nicolae Steinhardt; Acatistul Maicii Domnului în viziunea iconografică a pictorilor de la Mănăstirea Humorului.

Suținerea lucrărilor a fost urmată de premiera elevilor participanți la cele 3 secțiuni ale concursului. Cele 40 de premii au fost oferite de ÎPS Părinte Arhiepiscop dr. Timotei Sevcicu de la Arhiepiscopia Aradului și de Preaonoratul Părinte Protopop Flavius Petcuț de la Protopopiatul Ortodox Român Arad.

Evenimentul a reunit peste 500 de participanți din Cehia și din 35 de județe ale țării, care și-au manifestat interesul pentru temele propuse de organizatori.

Lucrările participanților – cele 133 de eseuri și articole ale cadrelor didactice și preoților, dar și cele 87 de referate și creații literare ale elevilor, au fost cuprinse într-un volum intitulat sugestiv – Tradiție și mărturisire prin culoare și trăire. Cele peste 300 de lucrări de artă plastică și artă fotografică au putut fi văzute în expoziția al cărui vernisaj a avut loc după lansarea volumului.

Câștigătorii concursului „Icoana și școala mărturisirii” premiați personal de Patriarhul Daniel

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel i-a premiat duminică, 21 mai 2017 pe câștigătorii Concursului Național de Creație „Icoana și școala mărturisirii”. Evenimentul a avut loc imediat după Sfânta Liturghie oficiată cu prilejul hramului Catedralei Patriarhale.

Concursul s-a adresat tuturor elevilor din învățământul preuniversitar (7-18 ani) care sunt implicați în programul catehetic Hristos împărtășit copiilor, derulat la nivelul parohiei de care aparțin. Totodată, acest concurs național a fost dedicat și celor care se ostensec la catedră sau la amvonul bisericii, urmărind să educe copiii pentru a-și construi un viitor în care viața să fie trăită în deplinătatea ei.

Prezență arhierescă la hramul bisericii din Zădăreni

Duminică, 21 mai 2017, credincioșii din Parohia Zădăreni, Protopopiatul Arad, și-au prăznuit ocrotitorii spirituali, pe Sfinții Mari Împărați și întocmai cu Apostolii, Constantin și mama sa, Elena. Cu acest binecuvântat prilej, în după-amiaza zilei de praznic, aceștia au avut deosebita bucurie de a-l avea în mijlocul lor pe Întâistătătorul Eparhiei arădene, pe Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Timotei. Ierarhul a fost întâmpinat în fața bisericii de soborul slujitor în frunte cu Protos. Dr. Iustin Popovici, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Aradului, precum și de oficialitățile locale.

Ierarhul a săvârșit Acatistul Sfinților ocrotitori, înconjurat de soborul preoților, alăturându-se acestora și părintele Arhid. asist. univ. drd. Tiberiu Ardelean, cadru didactic la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad.

La finalul slujbei, chiriarhul le-a vorbit celor prezenți despre importanța bisericilor cu hramul Sfinților Împărați Constantin și Elena în ilustrarea păstrării spiritului epocii constantinene de afirmare a credinței în lume prin dezlegarea marilor probleme a umanității spre realizarea păcii trainice și a propășirii prin virtuțile cultivate de creștin.

A urmat apoi cuvântul părintelui paroh Sorin Higioșan, care a mulțumit Chiriarhului pentru purtarea de grijă și dragostea părintească pe care a arătat-o de-a lungul anilor față de credincioșii acestei parohii, oferindu-i din partea acestora, în semn de apreciere, o icoană cu Sfinții Împărați Constantin și Elena.

Deasemenea, preotul paroh a mulțumit oficialităților, invitaților și tuturor credincioșilor prezenți pentru dragostea, jertfelnicia și pentru ostenele depuse de-a lungul timpului în vederea renovării integrale a casei parohiale, precum și în construirea lumânărilor și a anexelor care servesc activitățile bisericii parohiale.

La finalul cuvântului, au urmat rugăciunile de binecuvântare a prinoaselor aduse cu prilejul prăznuirii hramului bisericii, după care, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, alături de soborul de preoți, a săvârșit slujba de sfințire a casei parohiale. Aici, Înaltpreasfinția sa a vorbit despre rostul misionar al unei case parohiale: exemplificator pentru cele din localitate și cu urările venite spre îndeplinire pentru cei ce o locuiesc. În legătură cu evanghelia sfinților zilei și în care s-a sfințit casa, a subliniat însemnătatea cuvintelor Mântuitorului „Eu sunt ușa...”, ca îndrumare pentru îndatoririle pe care le are preotul.

Sărbătoarea hramului s-a încheiat printr-un spectacol folcloric oferit de ansamblul de dansuri populare din localitate.

Sfințire de iconostas în Parohia Variașu Mare

În Duminica a VI-a după Paști, 21 mai 2017, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a oficiat slujba de sfințire a iconostasului nou al bisericii Parohiei Variașu Mare, cu hramul Înălțarea Domnului, înconjurat de un sobor de preoți și diaconi. După aceasta, Înaltpreasfinția Sa a săvârșit Sfânta Liturghie în noua biserică parohială. Răspunsurile liturgice au fost date de studenți de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Arad.

Cuvântul de învățătură al Chiriarhului a fost pus sub titlul „Raze din Lumina sfântă” (cf. citirilor scripturistice: Fp. Ap. 16; 26; Ioan 9; 10), înțelegând minunile relatate în citirile Duminicii a 6-a după Paști și a praznicului Sfinților Împărați Constantin și Elena, acestea într-o legătură înlesnită de căderea laolaltă a zilelor de sărbătoare, astfel vindecarea slujnicei cu duh pitonicesc, ca și luminarea prin botez a temnicerului din Filipi pe de-o parte, pe de alta, convertirea Sfântului Apostol Pavel pe drumul Damascului, într-o aleasă paralelă cu viziunea constantiniană despre biruința creștină prin cruce asupra decăderii unei lumi vechi și instaurarea Împărăției lui Dumnezeu, a subliniat Înaltpreasfinția Sa.

La finalul sfinte slujbe, părintele paroh a mulțumit Înaltpreasfințitului Părinte Timotei pentru binecuvântare și toată purtarea de grijă arătată față de construirea și împodobirea noii biserici din această parohie.

Chiriarhul i-a felicitat pe toți aceia care poartă numele Sfinților Împărați și întocmai cu apostolii, Constantin și Elena.

*Știrile au fost preluate de pe site-ul
episcopiaaradului.ro*

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU
Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
Tipărit la Poudique srl Arad.
ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
Costul unui abonament este de 50 lei anual.